

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36617
Nom	Història de la comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	5 - Comunicació	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
MARTINEZ GALLEGO, FRANCISCO ANDRES	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

- L'assignatura d'Història de la Comunicació s'integra en el mòdul de Formació Bàsica del Grau de Periodisme, junt amb les d'Història del Món Actual, Dret de la Comunicació, Sociologia de la Comunicació, Introducció a l'Economia Actual, Institucions Polítiques contemporànies, Expressió Oral i Escrita per a mitjans de comunicació I (en castellà), Expressió Oral i Escrita per a mitjans de comunicació II (en valencià), Teories de la Comunicació i Documentació Comunicativa.
- Amb l'assignatura d'Història de la Comunicació l'estudiantat del Grau de Periodisme obtindrà i produirà coneixement sobre les distintes formes en las quals les societats humanes, en el seu esdevenir diacrònic, han usat i organitzat la comunicació i els mitjans de comunicació social per a generar les seues interaccions, la seua organització social, el seu teixit cultural i les seues formes de poder.
- L'assignatura d'Història de la Comunicació es coordina, especialment, amb les d'Història de la Comunicació Social al País Valencià, Teoria i Història del Periodisme I i Teoria i Història del Periodisme II, per tal d'evitar solapaments i articular una seqüència de coneixements i competències lògica i progressiva.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

En el Grau de Periodisme, la Història de la Comunicació és una matèria bàsica de la branca de comunicació, per la qual cosa té una especial relació amb les assignatures de la mateixa característica: Sociologia de la comunicació, Teories de la comunicació, Documentació comunicativa i Institucions polítiques i polítiques de comunicació.

Així mateix, es considera a la Història de la comunicació com una matèria central en l'adquisició de fonaments en In

COMPETÈNCIES

1334 - Grau en Periodisme

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.
- Capacitat i habilitat per a buscar, seleccionar, contextualitzar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) d'utilitat per a l'elaboració i processament d'informació, així com per al seu aprofitament comunicatiu persuasiu o de ficció i entreteniment.
- Capacitat i habilitat d'exposar raonadament idees, a partir dels fonaments de la retòrica i de l'argumentació, així com de les tècniques comunicatives aplicades a la persuasió.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Comprendre la dimensió comunicativa de les societats, així com els seus vincles amb les dimensions política, cultural, social, i tecnològica, jerarquitzant els diversos factors explicatius de la continuïtat i el canvi històrics
- Identificar el coneixement dels grans processos de caràcter econòmic, sociològic, polític i cultural contemporanis
- Aproximar els problemes històrics, econòmics, polítics i sociològics rellevants a través de

l'aprenentatge de la seua interpretació i explicació amb l'ajuda dels conceptes, models i esquemes analítics usals

- Descobrir vincles entre el present i el passat i entendre l'evolució diacrònica de la comunicació en la seua relació amb les formes de vida, sociabilitat i cultura.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DEL LLENGUATGE A L'ESCRITURA

- 1.1. Del gest a la paraula o la derrota del Neandertal.
- 1.2. L'escriptura i el poder.
- 1.3. De la comunicació de Déu a la dels homes.

2. LA INVENCIÓ DE LA IMPREMTA I LA CULTURA DEL BARROC

- 2.1. Els efectes de la impremta en la modernitat.
- 2.2. Estat Absolut i comunicació
- 2.3. L'emergència de la veritat: la Il·lustració.

3. DE LA MODERNITAT A LA GLOBALITZACIÓ

- 3.1. Revolució burgesa i comunicació contemporània
- 3.2. La construcció de nacions: del catàleg simbòlic a la persuasió banal.
- 3.3. De la propaganda de masses a la posveritat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les activitats formatives es divideixen en presencials i no presencials.

Les presencials es centraran en:

- Classes teòriques: desenvolupament del temari a través de la construcció de coneixement en l'aula (física o virtual).
- Classes pràctiques: a partir de la lectura crítica i els debats sobre el llibre BORDERÍA, LAGUNA, MARTÍNEZ (2015): *Historia social de la comunicación: mediaciones y públicos*. Madrid, Síntesis; o sobre textos proporcionats pel professor a través d'Aula Virtual
- Visionat de pel·lícules amb relació amb la matèria, per al seu posterior anàlisi a través de treballs reglats.
- Activitats tutoritzades, centrades en el seguiment de la matèria i dels treballs individuals.

Les no presencials es centraran en:

- Treball individual: desenvolupament d'una sèrie d'assajos o informes sobre el visionat crític de les pel·lícules. Els assajos deuran prendre en consideració i mostrar coneixement tant de les classes teòriques com dels capítols corresponents del llibre BORDERÍA, LAGUNA, MARTÍNEZ (2015): *Historia social de la comunicación: mediaciones y públicos*. Madrid, Síntesis, o altres materials de lectura proporcionats pel professor.
- Lectura: del llibre abans citat i/o d'altres textos de naturalesa científica o crítica proporcionats pel professor.
- Estudi: per a les proves objectives realitzades al final del quadrimestre.

AVALUACIÓ

En primera convocatòria:

L'avaluació constarà de dues parts diferenciades, a saber:

- Prova escrita individual a la finalització del quadrimestre..... 50%
- Treballs individuals de seguiment de la matèria..... 50%

Per a aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari arribar almenys a una nota de cinc tant en l'examen escrit com en el conjunt dels treballs individuals (informes filmics).

Els informes sobre les pel·lícules vistes a l'aula consistiran en:

- a) Una anàlisi del film, destacant els elements comunicatius, simbòlics i relacionals (sociabilitat) que apareixen.
- b) Es podrà consultar (i és molt recomanable i avaluable) bibliografia complementària i citar-la a peu de pàgina, per a aprofundir en la qualitat analítica.

c) Cadascun dels informes tindrà un mínim de 8 fulles (DIN A4) i un màxim de 15 escrits a dues cares. Estarà escrit en lletra new roman o similar, cos 12, interlineat 1.5. Tindrà, almenys, les següents seccions: caràtula (nom de l'alumne/a, títol de la pel·lícula, data de realització del treball); índex; desenvolupament de l'anàlisi (subdividit en capítols); i bibliografia.

d) L'avaluació dels informes es verificarà a través de la rúbrica que apareix al final d'aquest text.

En segones convocatòries:

Es mantenen els criteris de la primera.

Criteri	Excel·lent / Notable	Aprobat	Suspès
Treball analític sobre la font primària (film) i a través de fonts secundàries (bibliografia) FINS 4 PUNTS.	El document ha suposat un esforç de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (text, pel·lícula, etc.) i a les fonts secundàries (bibliografia) per a la seua elaboració i ha aconseguit varietat i complementarietat.	El document ha suposat un esforç limitat de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (subjecte de la història de vida) i a les fonts secundàries.	El document no ha suposat un esforç de recerca i aplicació de les tècniques adequades a la font primària (subjecte de la història de vida) i a les fonts secundàries.
Comprensió dels problemes sociocomunicatius plantejats per la pel·lícula. Construcció de preguntes d'investigació i	El document fixa amb claredat l'objecte d'estudi i intenta explicar-ho a través de la	El document fixa amb claredat l'objecte d'estudi, però és limitat en la formulació de les	El document no fixa amb claredat l'objecte d'estudi i/o no formula les

hipòtesis al voltant d'aqueixos problemes. FINS 3'5 PUNTS.	construcció d'hipòtesi de treball històriques pertinents i de naturalesa causal i no factual. En tot cas relacionades amb les classes teòriques i les lectures obligatòries	hipòtesis de treball històriques pertinents o en la relació amb les classes teòriques i les lectures obligatòries	hipòtesis històriques pertinents o no es relaciona amb les classes teòriques i les lectures obligatòries.
Ortografia, gramàtica i qüestions formals i estilístiques. FINS 2,5 PUNTS	El document utilitza amb absoluta correcció i claredat el llenguatge escollit per a la seua elaboració (valencià o castellà, opcional).	El document utilitza bé el llenguatge escollit per a la seua realització, però comet fins a tres faltes ortogràfiques o gramaticals, o té importants problemes formals.	El document utilitza amb incorrecció, amb més de tres faltes ortogràfiques o gramaticals, el llenguatge escollit; o té greus problemes formals.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BORDERÍA, E.; LAGUNA, A.; MARTÍNEZ, F.A. (2015): Historia Social de la Comunicación: mediaciones y públicos. Madrid: Síntesis.
- BRIGGS, A. y BURKE, P. (2002): De Gutenberg a Internet. Una historia social de los medios de comunicación. Madrid, Taurus.
- CHICHARRO, M.M. y RUEDA LAFFOND, JC. (2005). Imágenes y palabras. Medios de comunicación y públicos contemporáneos. Madrid: CIS.
- CROWLEY, D. y HEYER, P. (1997): La comunicación en la historia. Tecnología, cultura y sociedad. Barcelona: Bosch.
- POE, Marshall T. (2011): A History of Communications. Media and Society from the Evolution of Speech to the Internet. Cambridge University Press.
- LOUBERE, Philip (2021): A History of Communication Technology. Routledge.

Complementàries

- BARBIE. F. y LAVENIR, C.B. (1999): Historia de los medios. De Diderot a Internet. Buenos Aires: Colihue.
- CAVALLO, G. y CHARTIER, R. (1998). Historia de la lectura en el mundo occidental. Madrid: Taurus.
- COLON, David (2019): Propagande. La manipulation de masse dans le monde contemporain. París, Flammarion.
- DARNTON, Robert (2003): El coloquio de los lectores. México. Fondo de Cultura Económica
- EISENSTEIN, E. (1994): La revolución de la imprenta en la edad moderna europea. Madrid: Akal.
- MARTÍN BARBERO, J. (1987): De los medios a las mediaciones. Barcelona: Gustavo Gili.
- MCNEILL, WH., MCNEILL, JR. (2010): Las redes humanas: una historia global del mundo. Barcelona: Crítica.
- MORAGAS, M. (ed) (2012): La comunicación: de los orígenes a Internet. Barcelona: Gedisa.
- PETERS, J.D. (2014): Hablar al aire. Una historia de la idea de comunicación. México. Fondo de Cultura Económica.
- PERCEVAL, J.M. (2015): Historia mundial de la comunicación. Madrid, Cátedra.
- RUEDA LAFFOND, J.C., GALÁN, E., RUBIO, A.L (2014): Historia de los medios de comunicación. Madrid: Alianza Editorial.
- WILLIAMS, R. (1992). Historia y comunicación social. Barcelona: Bosch, 2 vols.
- WU, T. (2016): El interruptor principal. Auge y caída de los imperios de la información. México, Fondo de Cultura Económica.
- WU, T. (2020): Comerciantes de atención. La lucha épica por entrar en nuestra cabeza. Madrid. Capitán Swing.